

Bijlage 2: Aanvullende richtlijnen bij de CO GB 5/1: rechtgevend kind toegelaten of gemachtigd om in België te verblijven

1. WETTELIJKE CONTEXT

A. PRINCIPES

De CO GB 5 van 12 september 2019 gaf de kinderbijslaginstellingen richtlijnen in verband met de toegangsvoorwaarden voor kinderen voor de toekenning van gezinsbijslag in de Brusselse kinderbijslagregeling. Deze voorwaarden zijn bepaald in artikel 4, 1° en 2° van de ordonnantie van 25 april 2019 tot regeling van de toekenning van de gezinsbijslag. De CO PF 5 werd op 4 juli 2024 opgeheven en vervangen door de CO PF 5/1.

Deze bijlage bij de CO GB 5/1 geeft aanvullende richtlijnen betreffende de verblijfstoestand van het rechtgevend kind. Krachtens artikel 4, 2° van de ordonnantie moet een kind met een andere nationaliteit dan de Belgische immers een verblijfsvergunning hebben om een recht op gezinsbijslag te kunnen openen. Krachtens artikel 3 van diezelfde ordonnantie betekent dit dat het kind moet toegelaten of gemachtigd zijn in België te verblijven of zich er te vestigen, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Artikel 6 bepaalt bovendien dat het buitenlands kind recht op gezinsbijslag heeft op de datum waarop het over een verblijfsvergunning beschikt, of op de datum van de beslissing tot erkenning van de status van staatloze, vluchteling of tot toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus.

Iedereen is gemachtigd in België te verblijven vanaf de datum van de beslissing tot erkenning van het verblijfsrecht of tot toekenning van de machtiging tot verblijf door de bevoegde overheid. Dat laatste neemt de vorm aan van een verblijfskaart of -document, net zoals iemand met de Belgische nationaliteit een identiteitskaart heeft, getuigend van dat recht of van die machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden. Dit geldt ook voor de beslissingen tot weigering en/of intrekking van het verblijf: de beslissing heeft uitwerking zodra de Dienst Vreemdelingenzaken ze heeft genomen en is niet gebonden aan de kennisgeving van die beslissing of aan de stappen die de gemeenten ondernamen om die toekenning of intrekking van het recht te formaliseren via de drager die de verblijfsvergunning of het -document is.

Als het kind in Brussel gedomicilieerd is en de Belgische nationaliteit heeft of beschikt over een legaal verblijf in België, kan het recht op gezinsbijslag hem zo worden toegekend vanaf de eerste dag van de maand na die waarin die twee voorwaarden vervuld waren¹ (toepassing van artikel 6 van de ordonnantie).

¹ Naast de specifieke voorwaarden bepaald in artikel 25, § 2 van de ordonnantie.

B. OVERGANGSMAATREGEL: ARTIKEL 37

Zoals aangegeven in de omzendbrief betreffende de voorwaarden voor opening van het recht op gezinsbijslag wordt een buitenlands kind met een recht op gezinsbijslag voor december 2019 krachtens een Belgische kinderbijslagregeling geacht te voldoen aan de voorwaarde bepaald door artikel 4, 2° van de ordonnantie.

De voorwaarde van regelmatig verblijf is zo verworven, zonder beperking in de tijd, en voor zover het recht niet wordt onderbroken. Als het recht op gezinsbijslag wordt onderbroken, kan het voordeel van de overgangsmaatregel van artikel 37 niet worden ingeroepen. Er wordt een nieuw recht onderzocht, en bijgevolg moet worden gecontroleerd of de voorwaarde van de verblijfsvergunning effectief is nageleefd.

Dit is niet het geval bij opschorting van het recht, en bij de hervatting van het recht wordt de verblijfsvoorwaarde altijd beschouwd als vervuld zonder bijkomend onderzoek.

Het kind moet gezinsbijslag krijgen in een Belgische regeling voor december 2019: dit omvat een recht op basis van de AKBW of GGB, evenals de regelingen van toepassing in Vlaanderen, Wallonië of de Duitstalige Gemeenschap.

Voorbeelden:

Een rechthebbende met buitenlandse nationaliteit schrijft zich in als werkzoekende op 1 augustus 2019. Hij oefent een winstgevende activiteit uit in het eerste kwartaal 2020. De duur van de prestatie is meer dan de 240 toegelaten uren, met een stopzetting vanaf 1 april 2020.

Aangezien het hier om een opschorting van het recht gaat, moet men niet nagaan of het kind een verblijfsvergunning heeft bij de hervatting van de betalingen vanaf april 2020.

Een kind met buitenlandse nationaliteit van 13 jaar dat al jarenlang kinderbijslag krijgt, verliet België van maart tot september 2020.

Aangezien er een onderbreking van het recht is bij de terugkeer van het kind in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet men onderzoeken of het een verblijfsvergunning heeft voor men kinderbijslag toekent vanaf oktober 2020.

2. TOEKENNING VAN (VOORUITBETAALD) KRAAMGELD VOOR EEN KIND VAN NIET-BELGISCHE OUDERS

Een aanvraag om vooruitbetaald kraamgeld kan worden ingediend vanaf de zesde maand zwangerschap, als de toekomstige moeder gedomicilieerd is in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Voor haar is er geen enkele voorwaarde van verblijfsvergunning, zelfs al heeft ze een andere nationaliteit dan de Belgische.

Het recht op kraamgeld is echter gekoppeld aan het recht op gezinsbijslag (artikel 16, § 1). De kwestie van de verblijfsvergunning van het toekomstige kind is dus niet helemaal afwezig bij het

onderzoek van een recht op kraamgeld. Over het kind is nog geen informatie beschikbaar. De verblijfstoestand van de toekomstige moeder, en ook die van de toekomstige vader, is een indicatie voor de toekomstige status van het kind (zie punt 3, C). Als een van de ouders toegelaten of gemachtigd is tot verblijf, wordt het kraamgeld betaald krachtens artikel 16, § 2. Als geen van beide ouders toegelaten of gemachtigd is te verblijven, wordt het kraamgeld niet vooruitbetaald. Het wordt uitbetaald na de geboorte van het kind en als het is ingeschreven in het Rijksregister (zichtbaar via de flux P029). Op basis daarvan kan zijn recht op verblijf worden bepaald.

3. BEPALING VAN HET VERBLIJSRECHT VAN HET KIND

A. RIJKSREGISTER

In overeenstemming met de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten, moet elke persoon ingeschreven zijn in de registers van de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft gevestigd. Al die inschrijvingen zijn geregistreerd in het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Hieruit volgt dat de volgende personen zijn ingeschreven in het Rijksregister:

- alle Belgen die hun hoofdverblijfplaats in België hebben;
- alle Belgen die in het buitenland verblijven die zich laten inschrijven in de bevolkingsregisters bijgehouden bij de Belgische diplomatieke missies of consulaire posten in het buitenland;
- alle buitenlanders die hun hoofdverblijfplaats in België hebben en die toegelaten of gemachtigd zijn om zich te vestigen of te verblijven in het Rijk;
- alle buitenlanders (en hun gezinsleden) die een aanvraag om internationale bescherming indienen of vragen om als vluchteling erkend te worden.

Merk op dat wij geen toegang hebben tot de gegevens van het wachtregister over personen die internationale bescherming aanvragen en burgers van de Europese Unie die een verklaring van inschrijving aanvragen, en ze dus niet voorkomen in de fluxen P026/P029 ter beschikking van de kinderbijslaginstellingen. Het zijn geen nuttige gegevens voor dossierbeheerders die kinderbijslag betalen.² Het ontbreken van die gegevens over aanvragers van internationale bescherming vergemakkelijkt het gebruik van de gegevens, die enkel betrekking hebben op personen toegelaten of gemachtigd tot verblijf.

Daarom werd de flux P031 met de gegevens van het wachtregister in 2018 ter beschikking gesteld van de dossierbeheerders om het dossierbeheer in de regeling van de gewaarborgde gezinsbijslag te vergemakkelijken. In die regeling hangt de toekenning immers af van de voorwaarde van wettelijk verblijf van de aanvrager van die bijslag. De KSZ machtigde de terbeschikkingstelling van die flux voor alle uitbetalingsinstellingen met het oog op de toepassing van de nieuwe Brusselse regeling.

De kinderbijslaginstellingen raadplegen de gegevens van het Rijksregister via de raadplegingsflux P029, die de historiek bevat van de wettelijke gegevens van personen ingeschreven in het

² Onverminderd bijlage 3 bij de CO GB 5/1.

Rijksregister, het Register van de KSZ of het Register van schrappingen, alsook via de flux P026 (identieke gegevens maar zonder historiek).

Het raadplegen van de beschikbare informatie, meer bepaald die in verband met de nationaliteit en het adres van de betrokkene, vormt de basis van het onderzoek van het verblijfsrecht van het kind in kwestie. Dankzij die raadpleging krijgt men niet alleen toegang tot bewijs dat iemand in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad is gedomicilieerd, maar kan men ook de verblijfsvoorwaarde onderzoeken.

De gegevens in het Rijksregister maken het mogelijk voor een groot deel van de kinderen met buitenlandse nationaliteit het verblijfsrecht te identificeren en op te volgen.

Toegang tot de gegevens van het Rijksregister is echter niet toereikend om alle verblijfstoestanden van buitenlandse kinderen in België te regelen. Deze bijlage beschrijft de werkwijze om te bepalen of een kind een geldig verblijfsrecht heeft in België.

1. EUROPESE BURGERS

Net zoals iedereen moeten de burgers van de Europese Unie een verblijfsdocument hebben om kinderbijslag te krijgen.

Door het Rijksregister te raadplegen kan men beschikken over informatie over de domicilie en het verblijf van onderdanen van een andere lidstaat van de Europese Unie. Op basis daarvan kan gezinsbijslag worden toegekend aan kinderen met de nationaliteit van een lidstaat die erin voorkomen. De opvolging gebeurt via een distributieflex (D026). Zo worden dossierbeheerders ingelicht over gewijzigde persoonsgegevens over een kind. Via deze van de KSZ afkomstige flux wordt de schrapping wegens verlies van verblijfsrecht meegedeeld.

Zo volstaat voor kinderen met de nationaliteit van een van de lidstaten de toegang tot het Rijksregister om het recht op gezinsbijslag te openen en het dossier op te volgen met betrekking tot de voorwaarden bepaald in artikel 4. Als dat nodig is of bij twijfel kan men via de flux P031 (identiteit en wachtregister) de reden van het verblijf identificeren, wat verhelderend kan zijn voor de opvolging van het dossier.

Bij schrapping van een onderdaan van een lidstaat, net zoals bij schrapping van personen ongeacht hun nationaliteit, moet het recht herzien worden overeenkomstig de punten 3.2.4 en 3.3 van de CO GB 5/1. Behoudens indien het recht op gezinsbijslag behouden blijft, moeten de betalingen voor de periode van schrapping in debet geplaatst worden en moet de gezinsbijslag moet teruggevorderd worden.

2. KIND MET STATUS VAN VLUCHTELING OF STAATLOZE

Artikel 6, tweede lid van de ordonnantie bepaalt dat het recht op kinderbijslag wordt geopend voor het kind vanaf de datum van de beslissing tot erkenning van de status als vluchteling of staatloze.

Het is dus nodig de status van dit kind te identificeren en ook de datum van de beslissing tot erkenning. Het Rijksregister neemt die gegevens over. In het blok “nationaliteit” verschijnt de vermelding “van oorsprong + naam van het land” of “staatloze”, waarmee de verblijfstoestand van het betrokken kind kan worden bepaald. De opgegeven datum komt overeen met de datum van de beslissing tot erkenning.

Als de datum van de vestiging van de woonplaats in de zin van art. 3, 4°, van de ordonnantie en de datum van beslissing tot erkenning van de status overeenstemmen³, is het recht op gezinsbijslag voor dat kind geopend vanaf die datum krachtens artikel 6 van de ordonnantie. De opvolging ervan gebeurt op dezelfde manier als voor burgers van de Europese Unie (of kinderen met Belgische nationaliteit), via de gegevens van de flux D026 die de wijzigingen in de toestand van kinderen meedeelt.

B. RAADPLEGING P031

Voor het onderzoek van de voorwaarde van verblijf van een buitenlands kind dat noch onderdaan is van een lidstaat van de Europese Unie, noch een staatloze, noch een vluchteling, zijn de gegevens over de reden van het verblijf niet direct zichtbaar in de flux P029, maar ze zijn te vinden in de flux P031.

Men moet dus eerst nagaan of de gegevens over het kind niet voorkomen in de flux P029 en vervolgens de flux P031 raadplegen om de reden van het verblijf te onderzoeken via het veld “Bijzondere informatie vreemdelingen” van de flux.

Dat veld moet geraadpleegd worden en geeft aan in welke hoedanigheid de betrokkene wettelijk in België verblijft. Het veld is dus van essentieel belang. Het maakt ook de identificatie mogelijk van een persoon die de subsidiaire beschermingsstatus kreeg, en maakt het mogelijk om de inwerkingtreding te bepalen van het recht op gezinsbijslag krachtens artikel 6, tweede lid van de ordonnantie (zie punt 1 hierna).

Een tweede veld moet aanvullend en subsidiair geraadpleegd worden, namelijk het veld “Identiteitsbewijs”, dat opgeeft welk document vormgeeft aan het verblijfsrecht waarover de vreemdeling beschikt. Het raadplegen van dat veld biedt ondersteuning als de reden van het verblijf niet is aangegeven of onduidelijk is voor de dossierbeheerder of als de reden kan leiden tot verschillende stappen waarvoor men zich ervan moet verzekeren dat het document dat het vormgeeft wel degelijk een verblijfsrecht of -machtiging is (zie punt 3 hierna).

Bij deze bijlage gaat een dienstbrief⁴ met meer technische informatie nuttig bij het gebruik van de flux P031 en bij de toepassing van deze bijlage. Die dienstbrief (LC flux) bevat praktische toepassingsregels, een beslissingsschema voor de bepaling van de verblijfstoestand van het kind en lijsten met codes die kunnen verschijnen in het veld “Bijzondere informatie vreemdelingen” (reden van verblijf) en het veld “Identiteitsbewijs” (“Cardtype”) en een technische beschrijving van de flux P031.

³ De erkende staatloze moet bovendien beschikken over een verblijfsvergunning.

⁴ Zie LC Proc 03 van 24 april 2020.

1. SUBSIDIAIRE BESCHERMING

Volgens artikel 6, tweede lid van de ordonnantie “heeft het buitenlands kind, voor de toepassing van artikel 4, recht op gezinsbijslag, op de datum van de beslissing tot erkenning van de status van staatloze, vluchteling of tot toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus”. Die datum verschijnt in de flux P031 (veld “Reasoncode”).

De opvolging ervan gebeurt op dezelfde manier, via de gegevens van de flux D026 die de wijzigingen in de toestand van kinderen meedeelt. Die wijzigingen moeten leiden tot de raadpleging van de flux P031, ook voor de details en de gevolgen van een gewijzigde toestand van het kind.

2. GEZINSHERENIGING

Een belangrijke categorie wordt tevens vertegenwoordigd door kinderen met een buitenlandse nationaliteit, waarbij gezinshereniging als verblijfsreden wordt aangegeven.

Die reden van verblijf bevindt zich in het overeenkomstige veld van de flux P031 (Bijzondere informatie vreemdelingen), samen met het rijksregisternummer van de persoon die deze gezinshereniging mogelijk maakt. Het verblijfsrecht van het betrokken kind is gekoppeld aan de verblijfstoestand van die persoon, doorgaans maar niet exclusief een ouder. De geldigheid van het verblijf op basis van die reden uit hoofde van het kind is gekoppeld aan de geldigheid van het verblijf van de persoon die de gezinshereniging mogelijk maakte.

De machtiging tot raadpleging van de gegevens beschikbaar in de flux P031 was vergezeld van de machtiging van het Toezichtscomité van de KSZ tot het raadplegen van de persoonsgegevens van die persoon, meegedeeld in de fluxen.

Voor het onderzoek van het verblijfsrecht van het betrokken kind moet men de gegevens opvolgen van de persoon die de gezinshereniging mogelijk maakt. De werkwijze is identiek aan de principes bepaald in deze omzendbrief.

Als de verblijfsreden geldig is uit hoofde van de herenigde persoon, beantwoordt het kind aan de voorwaarde van artikel 4, 2° van de ordonnantie en moet de gezinsbijslag worden toegekend vanaf de datum van de beslissing tot gezinshereniging vermeld in de flux P031 (als het kind ook op die datum in Brussel woont).

3. ANDERE VERBLIJFSREDENEN

Naast de gegevens van het Rijksregister moeten de gegevens in verband met het verblijfsrecht of -machtiging worden geraadpleegd in de flux P031. De opgegeven verblijfsredenen moeten worden

vergeleken met de lijst met overeenkomstige codes (bijgaande dienstbrief⁵) om te bepalen of de opgegeven reden leidt tot een geldig verblijf.

Als in de bewuste zone geen reden is opgegeven (of bij twijfel) moet men de gegevens over het verblijfsdocument waarover het betrokken kind beschikt ophalen in het veld "Identiteitsbewijs" van de flux P031. De in dat veld opgegeven code en kaarttype moeten ook worden vergeleken met de samenvattende lijst met codes ("Cardtype") om na te gaan of het administratieve verblijfsdocument geldig een verblijfsperiode dekt. Sommige van die documenten hebben een tijdelijke geldigheidsduur en moeten verlengd worden (via hetzelfde document of een ander met verschillende geldigheidsduur). De geldigheidsdatum is opgegeven en moet in aanmerking genomen worden voor het recht op gezinsbijslag. Na afloop van die periode wordt de toekenning van de gezinsbijslag onderbroken, tenzij een nieuw geldig document het document waarvan de geldigheid verviel vervangt.

Sommige documenten zijn geen verblijfsdocumenten en een kind met dergelijk document kan daarom niet beschouwd worden als toegelaten of gemachtigd tot verblijf. Dit is met name het geval voor het attest van immatriculatie dat, ongeacht de eventueel opgegeven reden van verblijf, niet kan beschouwd worden als een document dat een geldig verblijf dekt.

Om het recht op gezinsbijslag voor het kind te kunnen vaststellen mag iedere bijslagtrekkende informatie van officiële bronnen over het verblijfsrecht van het kind aanbrengen. Dit is ook het geval bij moeilijkheden om de verblijfstoestand te bepalen. De gegevens moeten gekruist worden met de gegevens van de beschikbare fluxen.

Als het moeilijk is om te bepalen of het recht geldig is, moeten het geval en de gegevenselementen worden meegedeeld aan Iriscare (dienst Gezinnen - Administratief toezicht).

C. RECHTGEVEND KIND GEBOREN IN BELGIË

De toestand van in België geboren kinderen is bijzonder. Het verblijfsrecht hangt af van dat van de ouders. Het krijgt de voordeligste status van een van zijn ouders. In dit geval moeten de verblijfsgegevens van de ouder die het volgt worden geraadpleegd en opgevolgd volgens de principes van deze omzendbrief (P029 - P031).

D. KINDEREN JONGER DAN 12 JAAR

Elk kind beschikt over een individueel dossier over het onderzoek van zijn verblijfsrecht bij de Dienst Vreemdelingenzaken (zie punt 4 van de CO GB 5/1). Dit nuanceert wat werd gezegd bij punt 4 van de CO over de voorwaarden om het recht te openen uit hoofde van het kind, die met deze omzendbrief wordt aangevuld.

Zo volgt een kind, zelfs al is het jonger dan 12, niet automatisch het verblijfsrecht van zijn ouder, behalve als het geboren is in België of als het verblijfsrecht gebaseerd is op de gezinshereniging met een ouder.

⁵ Bijlage 2 van LC PROC 03.

Naar alle waarschijnlijkheid worden de dossiers van leden van hetzelfde gezin samen behandeld, en doorgaans wordt gelijktijdig beslist, maar dat is niet altijd het geval.

Een kind jonger dan 12 heeft geen verblijfsdocument (in de zin van een document dat vormgeeft aan het recht), en het veld "Identiteitsbewijs" van de flux P031 is dan ook leeg. Er kan sprake zijn van een identiteitsbewijs, dat echter geenszins een verblijfsvergunning is. Dat bewijs is net zoals de identiteitskaart van een Belgisch kind jonger dan 12 niet verplicht en wordt afgeleverd voor een kind op aanvraag van zijn ouders.

Er kan geen informatie of bevestiging uit gehaald worden in verband met het verblijfsrecht. De enige relevante informatie die eruit voortvloeit is dat het kind bij de aflevering van een identiteitsbewijs in orde was met zijn verblijf.

Zodra het kind 12 wordt is het veld "Identiteitsbewijs" ("Cardtype") effectief ingevuld met de code die overeenkomt met een verblijfsdocument waarvan de waarde moet vergeleken worden met de lijst van bestaande codes voor die zone⁶ (cf. lijst in bijlage bij de bijkomende technische dienstbrief).

E. OPMERKINGEN

De verblijfsvoorwaarde van een kind dat onderdaan is van een lidstaat, vluchteling of staatloze is of onder de subsidiaire beschermingsstatus valt, is stabiel zodra ze is vastgesteld. Er zijn weinig wijzigingen of gebeurtenissen die zouden kunnen leiden tot een verandering van het verblijfsrecht. Die drie categorieën van kinderen vormen meer dan de helft van de kinderen met een andere nationaliteit dan de Belgische.

De materie van het verblijfsrecht is complex en die nieuwe voorwaarde uit hoofde van het rechtgevend kind zal ongetwijfeld vragen oproepen. Bij twijfel of bij tegenstrijdige informatie over de toestand van het kind van wie het recht in onderzoek is, wordt de uitbetalingsinstellingen gevraagd zich tot Iriscare te richten, dat dan zo de concrete toepassingsregels van de fluxen in de technische dienstbrief⁷ zal kunnen verfijnen.

*

*

*

⁶ Zie bijlage 2 van de LC PROC 03.

⁷ Zie LC PROC 03 van 24 april 2020.